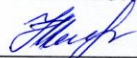

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА

Кафедра садово-паркового господарства

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Гарант освітньої програми

 І.М. Пушка

“01” 09 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основи композиції

Освітній рівень: перший (бакалаврський)

Галузь знань: 20 «Аграрні науки та продовольство»

Спеціальність 206 «Садово-паркове господарство»

Освітня програма: Садово-паркове господарство

Факультет: Лісового і садово-паркового господарства

Умань – 2021 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Основи композиції» для вищої освіти спеціальності 206 «Садово-паркове господарство Уманський НУС, 2021. – 13 с.

Розробник: Величко Юлія Анатоліївна, кандидат с.-г. наук, доцент

 Величко Ю.А.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри садово-паркового господарства

Протокол № 1 від “30” серпня, 2021 року

Завідувач кафедри

садово-паркового господарства

“30” серпня 2021 року

 (Величко Ю.А.)
(підпис)

Схвалено науково-методичною комісією факультету лісового і садово-паркового господарства

Протокол № 1 від “1” вересня 2021 року

Голова (Шемякін М.В.)
(підпис)

“1” вересня 2021 року

©УНУС, 2021 рік

© Величко Ю.А., 2021 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів: – ECTS – 3	Галузь знань 20 аграрні науки та продовольство	Обов'язкова	
Модулів – 3	Спеціальність 206 садово-паркове господарство	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 5		1-й	3-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		2-й	6-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4		Освітній рівень: бакалавр	16 год.
	Освітня програма: Садово-паркове господарство	Практичні, семінарські	
		14 год.	4 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		60 год.	82 год.
		Індивідуальні завдання: год.	
		Навчальна практика	
		год.	год.
		Вид контролю: залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни — теоретична і практична підготовка студентів з питань формування основ композиції, вивчення композиційних закономірностей, принципів і прийомів виразності та гармонізації.

Дисципліна спрямована на розвиток творчих здібностей в садово-парковому мистецтві. Завдяки чому формується елементарна грамотність сприйняття творів мистецтва.

Завдання дисципліни: дати теоретичні знання для досконалого володіння законами композиції, вміло розбиратися з всіма проблемами в композиції та застосування в пошуку творчих ідей

Програмою передбачене вивчення комплексу питань, проблем і положень щодо створення стійких, високо декоративних, естетично-цінних творів. Особисте художнє бачення, знання законів композицій, високо професійний рівень – ось три необхідні якості, якими повинен володіти студент для створення своїх творів мистецтва

У результаті вивчення дисципліни студент повинен:

знати:

- теоретичні основи і практичні методи композиції;
- основні засоби гармонізації середовища;
- основи концептуального проектування.

вміти:

- користуватись композиційними прийомами та принципами для проектування паркових об'єктів;
- застосовувати відповідні прийоми садово-паркової композиції згідно функції об'єкту.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіває такими компетентностями:

Інтегральна компетенція. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми професійної діяльності у галузі вирощування декоративних рослин, фітодизайні та флористиці, проектування, створення та експлуатації об'єктів садово-паркового господарства або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій і методів рослинництва, ландшафтної архітектури, садово-паркового будівництва та екології і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності.

- здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;
- здатність спілкуватися іноземною мовою;
- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- уміння планувати та організовувати свою професійну діяльність;
- здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт;
- здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

Фахові компетентності:

- здатність застосовувати знання зі спеціалізованих підрозділів науки (екології, ботаніки, дендрології, фізіології рослин, генетики та селекції декоративних рослин, ґрунтознавства міських екосистем, агротехніки вирощування декоративних рослин, проектування, формування та експлуатації компонентів садово-паркових об'єктів, захисту декоративних рослин від шкідників та хвороб, механізації садово-паркових робіт тощо);
- Здатність формувати композиційні ансамблі об'єктів садово-паркового господарства.

У результаті вивчення дисципліни студенти оволодіють наступними **програмними результатами навчання:**

- аналізувати основні етапи та закономірності історичного розвитку для формування громадянської позиції, національної гідності та патріотизму;
- прагнути до самоорганізації та самоосвіти;
- проводити літературний пошук українською та іноземними мовами і аналізувати отриману інформацію;
- планувати ефективно час для отримання необхідних результатів у виробництві.

У **структурно-логічній схемі** освітньої програми, дисципліна основи композиції викладається у п'ятому семестрі.

Місце дисципліни в навчальному процесі.

Дисципліна «Основи композиції» базується на наступних дисциплінах:

- філософія;
- вища математика;
- фізика.

На «Основи композиції» в свою чергу опираються такі дисципліни:

- основи образотворчого мистецтва;
- основи містобудування;
- озеленення населених міст;
- садово-паркове будівництво.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Художній образ

ЗМ1. Вступ. Методи виразності художнього образу. Стиль, форма. Поняття і предмет композиції. Зв'язок курсу композиції з іншими навчальними дисциплінами з образотворчого циклу. Візуальне сприймання та джерела творчості художника. Композиція картини.

ЗМ2. Принципи композиції. Колір. Фактура. Визначення композиції, роль і значення її у структурі художнього твору. Ознаки композиційної побудови. Принципи композиції. Колір. Фактура.

Модуль 2. Сприйняття форми на площині. Методи гармонізації композиції.

ЗМ3. Сприйняття форми на площині. Організація композиції. Закони композиції (рівновага, композиційний центр, єдність та підпорядкованість). Поняття "цілісність композиції". Композиційний центр. Співрозмірність всіх частин композиції між собою і до цілого. Підпорядкування компонентів композиції та композиційних засобів ідейному задуму твору.

ЗМ4. Методи гармонізації композиції (ритм, контраст, нюанс, тотожність). Ритм та метри. Контраст. Нюанс. Тотожність.

ЗМ5. Пропорції та масштаб. Пропорції в композиції. Пропорція – одне з головних засобів, що застосовуються у мистецтві, архітектурі, техніці, художньому конструюванні. Пропорції знаходяться у нерозривному зв'язку з іншими засобами гармонізації, зокрема з масштабністю.

Модуль 3. Види композиції.

ЗМ6. Види композиції. Фронтальна композиція. Фронтальна композиція характеризується двовимірністю (висотою і шириною), а інколи і невеликою глибиною.

ЗМ7. Об'ємна композиція. Об'ємна композиція відповідає побудові форми в трьох вимірах, трьох основних просторових координатах (висоті, ширині і глибині). Вона передбачає огляд об'ємної форми з усіх боків і використовується в скульптурі.

ЗМ8. Глибинно-просторова композиція. Глибинно-просторова композиція використовується при створенні з різних матеріальних предметів (скульптур, меблів, стендів) обладнаного й оформленого інтер'єру, екстер'єру чи іншого відкритого простору (виставочного залу, сцени театру, жилої кімнати, архітектурного ансамблю).

4. Структура навчальної дисципліни

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин								
	денна форма					заочна форма			
	всього	у тому числі				всього	у тому числі		
		л	п		с.р.		л	п	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Модуль 1. Художній образ									
ЗМ 1. Вступ. Основи теорії композиції	10	2	2		6	12	2		10
ЗМ 2. Принципи композиції. Колір. Фактура.	14	2	4		8	12		2	10
Разом за модулем 1	22	4	6		14	22	2	2	18
Модуль 2. Сприйняття форми на площині. Методи гармонізації композиції.									
ЗМ3. Сприйняття форми на площині. Організація композиції. Закони композиції (рівновага, композиційний центр, єдність та підпорядкованість).	14	2	2		10	12	2		10
ЗМ4. Методи гармонізації композиції (ритм, контраст, нюанс, тотожність).	12	2	2		8	12		2	10
ЗМ5. Пропорції та масштаб.	12	2	2		8	10			10
Разом за модулем 2	38	6	6		26	34	2	2	30
Модуль 3. Види композиції.									
ЗМ6. Види композиції. Фронтальна композиція.	12	2	2		8	14	2		12
ЗМ7. Об'ємна композиція.	8	2			6	10			10
ЗМ8. Глибинно-просторова композиція.	7	2			6	12			12
Разом за модулем 3	37	6	2		20	34	2		32
Всього годин	90	16	14		60	90	4	4	82

5. Темі практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1.	ЗМ1. Основні закони композиції та використання їх у практиці. Практичне використання основних засобів виразності композиції (стиль, форма)	2	
2.	ЗМ2. Практичне використання основних засобів виразності композиції (колір, фактура).	2	2
3.	ЗМ2. Застосування на практиці методів гармонізації композиції (рівновага, композиційний центр, єдність і підпорядкованість).	2	

4.	ЗМ3. Застосування на практиці методів гармонізації композиції (ритм, контраст, нюанс, тотожність).	2	2
5.	ЗМ4. Пропорції, масштаб.	2	
6.	ЗМ5. Освоєння основних видів композиції (фронтальна композиція).	2	
7.	ЗМ6. Освоєння основних видів композиції (об'ємна композиція та глибинно-просторова композиція).	2	
	Разом	14	4

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
1.	ЗМ1. Тема 1. Вступ. Методи виразності художнього образу. Стиль, форма. Колір. Фактура. Ознайомлення з стилями та відтворення стилізації. Вивчення з основними видами форми. Створення кольорового кола Ньютона. Створення різних видів фактур за характером.	14	20
2.	ЗМ2. Тема 2. Сприйняття форми на площині. Організація композиції. Закони композиції (рівновага, композиційний центр, єдність та підпорядкованість). Створення композиції малих форм з трьома центрами	22	30
3	ЗМ2. Тема 3. Методи гармонізації композиції (ритм, контраст, нюанс, тотожність). Пропорції та масштаб. Створення лінійного ритму. Створення лінійного метру	14	22
4.	ЗМ3. Тема 4. Види композиції. Створення фронтальної композиції. Створення об'ємної композиції.	5	12
	Разом	55	82

7. Індивідуальні завдання

Завдання для виконання контрольних робіт студентами заочної форми навчання

1. Художній образ.
2. Форма в основі композиції.
3. Стиль в основі композиції.
4. Стилiзація в основі композиції.
5. Трансформація в основі композиції.
6. Колір в основі композиції.
7. Хроматичні кольори.
8. Ахроматичні кольори.
9. Теорії кольорових сполучень.

10. Фізіологічна дія кольору.
11. Фізичні асоціації кольору.
12. Емоційні асоціації кольору.
13. Дія і можливості кольору.
14. Характеристики кольору.
15. Гармонічні кольори.
16. Контрастні кольори.
17. Родинно-контрастні кольори.
18. Фактура в основі композиції.
19. Сприйняття форми на площинні.
20. Рівновага в основі композиції.
21. Єдність в основі композиції.
22. Підпорядкованість в основі композиції.
23. Композиційний центр в основі композиції.
24. Ритм в основі композиції.
25. Метр в основі композиції.
26. Контраст в основі композиції.
27. Нюанс в основі композиції.
28. Тотожність в основі композиції.
29. Пропорція в основі композиції.
30. Масштаб в основі композиції.
31. Фронтальна композиція.
32. Об'ємна композиція.
33. Глибинно-просторова композиція.
34. Домінантна в основі композиції.
35. Композиційна вісь в основі композиції

8. Методи навчання

Для засвоєння матеріалу курсу дисципліни «Основи композиції» використовуються наступні методи навчання:

– пояснювально-ілюстративний метод (студенти здобувають знання, слухаючи розповідь, лекцію, з навчальної або методичної літератури, через екранний посібник у "готовому" вигляді; сприймаючи й осмислюючи факти, оцінки, висновки, вони залишаються в межах репродуктивного (відтворювального) мислення; застосовується для передавання значного масиву інформації, викладення й засвоєння фактів, підходів, оцінок, висновків).

– репродуктивний метод (застосування вивченого на основі зразка або правила; діяльність тих, кого навчають, є алгоритмічною, тобто відповідає інструкціям, розпорядженням, правилам - в аналогічних до представленого зразка ситуаціях).

– метод проблемного викладення (використовуючи будь-які джерела й засоби, до викладання матеріалу, ставиться проблема, формулюється пізнавальне завдання, а потім, розкриваючи систему доведень, порівнюючи

погляди, різні підходи, демонструється спосіб розв'язання поставленого завдання; студенти стають співучасниками наукового пошуку).

9. Методи контролю

Протягом семестру: усне опитування, захист практичних робіт, оцінка якості виконання графічних робіт, модульне тестування.

Підсумковий контроль: залік.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Навчальна дисципліна передбачає залік, де нижче описано критерії та шкала оцінювання знань і умінь студентів, розподіл балів, що присвоюються студентами за різні види робіт (100 балів протягом семестру)

Поточне (модульний) контроль								Сума
Модуль 1		Модуль 2			Модуль 3			100
ЗМ 1	ЗМ 2	ЗМ3	ЗМ4	ЗМ5	ЗМ6	ЗМ7	ЗМ8	
10	10	15	15	15	15	10	10	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, РГР, практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

1. Методичні вказівки для виконання практичних робіт з дисципліни «Основи композицій» /Величко Ю.А., Умань, 2018 – 34 с.
2. Ландшафтна графіка. Альбом № 1. Взірці умовних позначень для використання креслень з ландшафтного проектування /Укл. Жирнов А.Д. К.: ДАКККіМ, 2001. 26 с.

3. Ландшафтна графіка. Альбом № 2. Графічний аналіз зображень дерев для виконання проектів з ландшафтного проектування /Укл. Жирнов А.Д. К.: ДАКККіМ, 2001. 32 с.
4. Ландшафтна графіка. Альбом № 3. Зображення інших елементів ландшафту. /Укл. Жирнов А.Д. К.:ДАКККіМ, 2001. 38с.

14. Рекомендована література

Базова

1. Голубева О.Л. Основы композиции: Ученое пособие.- 2-е изд./ О.Л. Голубева. – М: Изд. дом «Искусство», 2004. 120 с.
2. Иттен Иоханнес. Искусство цвета / Иттен Иоханнес. М: Изд. Аронов, 2001. 96 с.
3. Жирнов А.Д., Гоздог М.Е. Дендропроектування. Озеленення населених місць. Ландшафтна архітектура. /Завдання та методичні поради з практичних робіт. Львів: УкрДЛТУ, 1997. -34 с.
4. Залеская Л.С., Микулина Е.М. Ландшафтная архитектура. М.: Стройиздат, 1979. 240с.
5. Михайленко В.Є. Основы композиції (Геометричні аспекти художнього
6. формотворення) / В.Є. Михайленко, М.І. Яковлев: навч. посіб. для студ. вищих навч. Закладів. – К.: Каравелла, 2004. – 304 с.
7. Педхем Ч. Восприятие света и цвета / Ч. Педхем, Дж. Сондерс. М.: Мир, 1978. 56 с.

Допоміжна

1. Арнхейм Р.Искусство и визуальное восприятие. М.: Прогресс, 1974. 392 с.
2. Борисовский Г.Б. Эстетика и стандарт. М.: Изд-во стандартов, 1983. 230 с.
3. Даниленко В.Я. Основы дизайну. К.: ІЗМН, 1966. 92с.
4. Костенко Т.В. Основы композиції та тримірного формоутворення: навч. Посібник. Харків: ХАДІМ, 2003, 256 с.
5. Миронова Л.Н. Цветоведение. Минск. 1984.
6. Михайленко В. Є., Яковлев М. І. Основы композиції (геометричні аспекти художнього формоутворення): навч. посібник. К.: Каравела, 2004. 304 с.
7. Михайленко В.Е., Кашенко А.В. Природа. Геометрия. Архитектура. К.: Будівельник, 1988. 175 с.
8. Михайлов С.М. История дизайна. М.: Союз дизайнеров России, 264 с.
9. Победин В.А. Знаки в графическом дизайне. Учеб.пособие. Харьков. 2001.
- 10.Руубер Г.Г. О закономерностях художественного визуального восприятия. Таллин: Вангус, 1985. 344 с.
- 11.Сомов Г.Ю. Гармонизация формообразующих линий. / Техническая эстетика. 1972. №12.

12. Степанов А.В. Объемно-пространственная композиция. Учеб.пособие. М.: Изд-во «Архитектура-С», 2004, 256 с: ил.

Інформаційні ресурси

1. Основи композиції URL: <https://www.google.com.ua/>
2. Голубєва О.Л. Основи композиції. Навчальний посібник URL: <http://um.co.ua/1/1-7/1-7634.html>
3. Яремків Михайло. Основи композиції. Підручник. URL: <https://studfiles.net/preview/5453999/>

14. Зміни у робочій програмі на 2021-2022 навчальний рік

У зв'язку зі зміною розподілу годин на викладання дисципліни «Основи композиції» згідно навчального плану, проведено перерозподіл годин та переглянуто теми, що винесені на самостійну роботи.